



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 429/2012-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 3. októbra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť A. M., M., zastúpenej P., s. r. o., Ž., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie jej veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Er/898/2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. M. **o d m i e t a** pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. augusta 2012 doručená sťažnosť A. M. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Er/898/2011.

2. Sťažovateľka v sťažnosti uviedla:

„... ako oprávnená podala návrh na vykonanie exekúcie dňa 01. 04. 2011, doručený súdnemu exekútorovi Exekútorský úrad B. - Mgr. A. M. dňa 02. 04. 2011, ktorým sa domáhala vykonania exekúcie za účelom uspokojenia pohľadávky proti povinnému C. M. na základe právoplatného a vykonateľného exekučného titulu - Uznesenia Okresného súdu Bratislava III zo dňa 18. 02. 2011, sp. zn. V-2 6C/5/1991-636, právoplatný a vykonateľný v časti zmiernu dňa 25. 02. 2011 a právoplatný dňa 15. 03. 2011 a vykonateľný dňa 30. 03. 2011 v časti trov konania, nakoľko povinný si svoj záväzok z uvedeného exekučného titulu voči oprávnenej dobrovoľne nesplnil...

Žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bola Okresnému súdu... doručená dňa 07. 04. 2011. Poverenie pre súdneho exekútora vydal súd dňa 02. 05. 2011 pod číslom 5107023193, ktoré si súdny exekútor prevzal dňa 06. 05. 2011. Následne súdny exekútor vydal dňa 24. 05. 2011 upovedomenie o začatí exekúcie, ktoré si povinný prevzal dňa 27. 05. 2011. Povinný podal v predmetnej exekučnej veci námietky zo dňa 27. 05. 2011, odovzdané na poštu dňa 30. 05. 2011, ktoré odôvodnil najmä chybou v označení povinného v exekučnom titule, čo podľa názoru povinného viedlo k nevykonateľnosti tohto uznesenia. Povinný v námietkach tiež uviedol, že vymáhanú istinu v sume 17.784,71 eur poukázal na účet oprávnenej dňa 05. 04. 2011...

Následne postup Okresného súdu... pri rozhodovaní o námietkach bol taký, že po takmer 6 mesiacoch po doručení námietok povinného súdnym exekútorom a s odstupom viac ako 5 mesiacov po doručení vyjadrenia oprávnenej k týmto námietkam, expedoval dňa 05. 12. 2011 právnenému zástupcovi povinného výzvu na zaplatenie súdneho poplatku... za vznesené námietky... Okresný súd v danom exekučnom konaní - v rozhodovaní o námietkach proti exekúcií opätovne neuskutočnil žiaden úkon smerujúci k rozhodnutiu vo veci, a to takmer 7 mesiacov. Medzitým právny zástupca oprávnenej podal žiadosť o rozhodnutie vo veci zo dna 30. 05. 2012, súdu doručená dňa 31. 05. 2012. Súdny exekútor taktiež doručil súdu dňa 01. 06. 2012 urgenciu týkajúcu sa rozhodnutia o námietkach povinného. Nakoľko predmetná žiadosť právneho zástupcu oprávnenej zostala bezvýsledná, podal dňa 21. 06. 2012 sťažnosť na zbytočné prietahy v konaní adresovanú do rúk predsedu súdu... Domnievame sa, že až v dôsledku takto podanej sťažnosti začal súd v predmetnej veci konať a vydal dňa 28. 06. 2012 uznesenie, ktorým konanie o námietkach zastavil. Toto uznesenie

bolo právnenému zástupcovi oprávnenej doručené dňa 04. 07. 2012. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňom 25. 07. 2012... Dňa 23. 07. 2012 bola doručená právnenému zástupcovi oprávnenej odpoveď predsedu Okresného súdu... na sťažnosť na prieťahy v konaní sp. zn. 16 Er 898/2011, ktorú predseda súdu vyhodnotil ako dôvodnú.“

3. Sťažovateľka ústavnému súdu navrhla, aby vydal nález tohto znenia:

„Okresný súd Pezinok postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Er/898/2011 porušil základné právo sťažovateľky podľa ustanovenia článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

Okresný súd... je povinný zaplatiť sťažovateľke primerané finančné zadostučinenie v sume 2.000,- EUR do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Ďalej sťažovateľka navrhla, aby jej ústavný súd priznal trovy právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

5. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo

návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

7. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré má podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

8. Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov.

9. Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní v zmysle § 62 a nasl. zákona o súdoch zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“), ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 zákona o sudcoch].

Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti.“. V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

10. Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

11. Vzhľadom na to, že od podania sťažnosti na prietahy v exekučnom konaní z 22. júna 2012 (na ktorú odpovedal predseda okresného súdu listom zo 17. júla 2012, pozn.) do doručenia sťažnosti ústavnému súdu (13. augusta 2012) uplynul len krátky čas na zjednanie nápravy, posúdil ústavný súd podanie sťažnosti na prietahy podľa zákona o súdoch zo strany sťažovateľky iba ako formálny úkon, ktorému nemožno pripísať účinky, ktoré by inak takáto sťažnosť mohla mať, ak by predseda okresného súdu dostal primeranú (rozumnú) lehotu na realizáciu prijatých opatrení proti zbytočným prietahom vo veci samej (podobne II. ÚS 376/06, IV. ÚS 48/06 a II. ÚS 390/06).

12. Postup sťažovateľky v okolnostiach daného prípadu preto podľa ústavného súdu nemožno považovať za splnenie požiadavky namietania prietahov v konaní pred orgánom štátnej správy súdov. V nadväznosti na to ústavný súd dodáva, že „povinnosť vyčerpania dostupných a účinných prostriedkov ochrany základných práv a slobôd, porušenie ktorých

sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, tiež vyžaduje, aby sťažovateľ konal v súlade s pravidlami, ktoré s uplatnením daného prostriedku súvisia. Nekonanie týmto spôsobom alebo chyba pri vyžadovanom postupe má za následok nesplnenie sťažovateľovej povinnosti vyčerpať dostupný prostriedok ochrany svojich práv.“ (III. ÚS 44/03).

13. Predseda okresného súdu v liste sp. zn. Spr. 2081/2012 zo 17. júla 2012, ktorý bol doručený právnej zástupkyňi sťažovateľky, uznal, že v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Er 898/2011 došlo k prietiahom v konaní. Okrem toho predseda oznámil, že vo veci *„Uznesením súdu č. k.: 16 Er 898/2011-35 zo dňa 28. 06. 2012 bolo rozhodnuté o námietkach proti exekúcii tak, že súd konanie o námietkach proti exekúcii zastavil, uznesenie bolo kanceláriou expedované dňa 28. 06. 2012.“*

14. Napokon ústavný súd dodáva, že k sťažnosti priložené splnomocnenie je udelené obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., a teda nezodpovedá dikcii ustanoveniu § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje tiež na ustanovenie § 12 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“), v zmysle ktorého advokát môže vykonávať advokáciu a) samostatne, b) v združení spolu s inými advokátmi, c) ako spoločník verejnej obchodnej spoločnosti, d) ako komplementár komanditnej spoločnosti alebo e) ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným. Podľa § 12 ods. 4 zákona o advokácii pri poskytovaní právnych služieb je advokát povinný používať profesijné označenie advokát alebo advokátka. Ak poskytuje právne služby prostredníctvom združenia, verejnej obchodnej spoločnosti, komanditnej spoločnosti alebo spoločnosti s ručením obmedzeným, k profesijnému označeniu pripája aj meno združenia alebo obchodné meno spoločnosti.

15. *Podľa § 18 ods. 2 zákona o advokácii advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to*

splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (II. ÚS 117/05, IV. ÚS 320/07).

16. Na základe týchto zistení ústavný súd dospel k záveru, že v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, a preto ju odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

17. V dôsledku odmietnutia sťažnosti bolo bez právneho významu, aby sa ústavný súd zaoberal ďalšími požiadavkami uvedenými v sťažnosti.

18. Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovateľka v tejto veci v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom okresného súdu v nej dochádza k zbytočným prieťahom, predložila ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. októbra 2012